

AMERIŠKI SLOVENSKEJ

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIÉTU,
— S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVA NSKE ZVEZE V DENVER, COLO.

ŠTEV. (No.) 73.

CHICAGO, ILL., TOREK, 12 MAJA — TUESDAY, MAY, 12, 1925.

LETNIK XXXIV.

35-letnica dr. sv. Jožefa v Jolietu.

VELEPOMENLJIV DAN ZA JOLIETSKE SLOVENCE IN K. S. K. JEDNOTO. — SLAVNOSTI SE JE UDELEŽILO VELIKO ROJAKOV IN ROJAKINJ IZ DRUGIH NASELBIN.

Joliet, Ill. (Izvirno). — Zanjno nedeljo je imela zopet en svoj veliki dan naša največja slovenska katoliška naselbina v Ameriki jolietška. Velepomemljivi dan je bil, ko je obhajala slovesno cela naselbina prvo 35-letnico kakega slovenskega društva v naselbini. In to čast je imelo slovensko pionirsko društvo sv. Jožefa štev. 2, K. S. K. J. pod katerim pokroviteljstvom se je vršila slavnost tega velikega dne.

Pripravljali so se vrli društveniki tega društva za to slavnost, kakor se spodobi, da se tak važen velepomemben dan proslavi, kakor je primerno. Povabili so vsa slovenska katoliška društva v okolici, katera so se tudi po možnosti odzvala za to velepomembno slavnost.

Težko pričakovani dan nedelja 10. maj je napolnil. Oblačno nebo je pozdravilo najprvo naselbino in marsikateri je mislil: oh nebo, kaj ne boš tudi ti danes obleklo svojo solčno praznično obleko in se veselilo z nami? In nebo je uslišalo te tihe želje. Ko je bilo čas za slavnostno paradno se je na nebo odmaknilo sivo oblakno zagrnjalo in zlato sonce je smehljajoč poljubilo s svojim prijetnim majniškim dihom naselbino. Zjasnili so se tudi obrabi vrlih društvenikov, ker videli so, da jim je tudi nebo naklonjeno in da se hoče z njimi veseliti tega velikega dne.

Iz drugih naselbin so najprej dospeli Waukegančanje dr. sv. Jožefa, štev. 53, K. S. K. J., dr. Marija Pomagaj štev. 79, K. S. K. J., dr. sv. Ane štev. 127, K. S. K. J., ki so dospeli skozi Chicago nekako ob 9. uri zjutraj. S tem vlakom je dospel tudi gl. predsednik K. S. K. J. brat Anton Grdina iz Clevelanda, Ohio. Na postaji so sprejeli waukeganska društva in gl. predsednika brat Josip Zalar gl. tajnik K. S. K. J., br. Martin Kremesec gl. porotnik K. S. K. J. in več drugih članov dr. sv. Jožefa.

Slavnostna parada se je začela nekako četr čet. Društveniki dr. sv. Jožefa so se zbrali v društveni dvorani, katerim so se pridružili tudi dr. sv. Franciška Saleškega štev. 29, nakar sta oba društva z zastavami z godbo na čelu odkorakali na postajo, kjer so sprejela došla chicaška društva sv. Štefana štev. 1, dr. sv. Alojzija štev. 47, dr. Marija Pomagaj, štev. 78, dr. sv. Ane štev. 170 in dr. sv. Martina štev. 178. Nakar se je parada obrnila nazaj ter vred z vsemi imenovanimi društvi korakala od postaje po No. Chicago cesti do cerkve sv. Jožefa, kjer so jolietška društva napravila špalir drugim, ki so vkorakala prva v cerkev sv. Jožefa, kjer se je darovala slovesna sv. maša z leviti, katero je daroval pomožni župnik cerkve sv. Jožefa Rev. M. Butala ob asistenci kot dijakona preč. g. duhovnega vodje Rev. J. J. Oman in kot subdijakona preč. g. župnika Rev. J. Plevnika.

Slavnostno pridigo je imel ob tej priliki preč. g. duhovni vodja K. S. K. J. Rev. J. J. Oman slovenski župnik iz Cle-

velanda, Ohio. Njegov govor je bil, kot je vsak njegov govor globoko mojstrsko zamišljen. Trajal je skoro približno eno uro, a vsem, ki smo ga poslušali se je zdelo komaj par minut, ker krasen govor je bil v resnici zanimiv. Spretno kakor zna preč. g. jako dobro je stvarno pribijal fakt za faktom, kako je protiverski nauk brez vsake podlage. Posegel je s svojimi besedami v naravo in z nje privedel temeljite dokaze, kateri ovržejo vsak dokaz nasprotnika, ki hoče tajiti stvarnika Boga. Dalje je opominjal resno naše rojake na zmernost, zlasti pri uživanju brež vsake podlage. Posegel je s svojimi besedami v naravo in z nje privedel temeljite dokaze, kateri ovržejo vsak dokaz nasprotnika, ki hoče tajiti stvarnika Boga. Dalje je opominjal resno naše rojake na zmernost, zlasti pri uživanju brež vsake podlage. Posegel je s svojimi besedami v naravo in z nje privedel temeljite dokaze, kateri ovržejo vsak dokaz nasprotnika, ki hoče tajiti stvarnika Boga. Dalje je opominjal resno naše rojake na zmernost, zlasti pri uživanju brež vsake podlage.

Kako se je slavnost nadaljevala po slovesni sv. maši pa poročamo jutri.

RAZNE VESTI.

Ameriška vlada poslala noto Franciji. — Tragedija v angleški kraljevski rodbini. — Tihotapcem stopajo na prste. — Umor v dunajškem gledališču.

Washington. — Naša vlada je poslala Franciji noto, v kateri jo opominja, da je prišel čas, ko se mora zganiti in pokazati, da je pri volji poravnati svoj dolg Ameriki. Sicer se vest zanikuje, a v splošnem pa le prevladuje mnenje, da se nekaj mora storiti, v rešenju problema dolga inozemcev, zlasti Francije, katero se po izjavi nekega člana tozadevne komisije ne bo več čakalo.

Predsednik Coolidgeovo stališče je, da bi se ravnalo s Francijo le v prijaznem tonu, a bodoči kongres bo stvar vzel v pretres in se najbrže ne bo gledalo kakšen ton se bo vzelo, pač pa takega, po katerem se bo Francijo prisililo, da pride na dan s programom po katerem namerava poravnati dolg Ameriki in pokaže tudi resno voljo, da istega izvrši.

Southampton, Anglija. — Od tukaj poročajo o tragediji, po kateri je prizadeta rodbina angleškega kralja. Soproga princesinje Marije, kateri je tudi stric viscomta Lascelles je bil najden na svojem domu mrtev s prestreljeno glavo. Izvršil je samomor z lovsko puško, kaj ga je gnalo v smrt poročilo ne pove in najbrže bo tudi vzrok samomora za javnost vedno skrivnost. Princezinja se za časa tragedije ni nahajala na domu.

New York. — Ob obali Jersey se je vnela pravcata bitka med obrežnimi stražniki in tihotapci, katera se je končala

KRIŽEM SVETA.

Washington. — V boju s tihotapci tvegajo obrežni stražniki svoje življenje, a tudi njih družine so izpostavljene nevarnostim pred zavezniki kršiteljev prohibicijske postave. Dobilo je že več članov straže grozilna pisma, za kar namestnik izstopiti iz službe.

Rim. — Italijanska vlada zahteva od Brazilije 80 milijonov lir odškodnine za izgubo na imetju italijanskih državljanov med bivšo revolucijo v Sao Paulo.

Havana, Kuba. — Mc Swiney, stenografist je iz nepojasnjenega vzroka oddal štiri strele iz revolverja na Henry E. Morrisa, poslovodjo podjetja Swift & Co. in ga umrtil. Morilec je prijel. Moris zapušča vdovo in dva mala otroka.

Manila. — Od tukaj poročajo o neprestanih potresnih sunkih na filipinskih otokih, kjer se je polastila panika prebivalstva več mest, ki se boje, da je potres v zvezi z ognjeniki. Več domačinov je zapustilo domovje in prebiva na prostem, voda je tudi silno narastla in napravila že veliko škode.

Chicago, Ill. — Zvezni prohibicijski agenti so navalili na kavarno 1143 S. Kedzie ave. in zasegli žganja v vrednosti \$12.000. Lastnika in natakarja so aretirali.

Washington. — Mrs. Gilbert Hitchcock, žena bivšega senatorja iz Nebraske je na svojem domu po dolgi boleznini preminula.

Moskva, Rusija. — Sovjetska vlada je potrdila pogodbo, katero je esklenil odbor za oddajo koncesije za neko angleško družbo za izrabljanje zlatih rudnikov v Okhotsk okraju v vzhodnji Sibiriji, za dobo 36 let.

Pinerolo, Italija. — Princezinja Yolanda, hči italijanske kraljeve dvojice in soproga grofa Calvi di Bergolo je dne prvega maja porodila sina, kateri je pa že 7. maja umrl.

Chicago, Ill. — Clara Canzas, stara 4 leta, je prevrnila lonec vrele vode na sebe in je naslednji dan za zadobljenimi opeklinami umrla.

Z begom tihotapcev, a plen je ostal v rokah pravice. Pretečno soboto v zgodnji uri je plula proti obrežju v bližini Cape May tihotapska ladja, na katero je patrolni čoln oddal nekaj strel in tudi tihotapci so odgovarjali z ognjem, tako je bilo oddanih na obeh straneh kakih 400 strel. Ranjen ni bil nihče, v rokah stražnikov je ostalo 100 zabojev žganja.

Dunaj. — V nekem dunajškem gledališču se je odigrala žaloigra, katere žrtev je bil Todor Dimitroff, macedonski patriot. Na vesti je imel dva umora, in sicer dveh voditeljev Macedoncev, katere je masčevala Macedonka 26-letna Manca Carnicu in ga ustrelila. Morilka je bila aretirana ko je še v eni roki držala samokres s katerim je izvršila umor, v drugi pa britev, s katero si je tudi hotela končati svoje življenje. Ta umor pa, kakor se čuje z druge strani, nima v resnici političnega ozadja. Govori se, da je bila črnooka Macedonka zaljubljena v Dimitroffa in izvršila umor v ljubosumnosti.

REV. KORNELIJ PETRIČ, O. F. M. — UMLR.

Zopet je zazijala tuja zemlja in mrzlo pogoltnila enega naših, in sicer enega, ki jih imamo tako malo — Rev. Kornelija Petriča, O. F. M. Res je zadnje čase bolehal in bil prisiljen v bolnišnici iskati pomoči. A nihče ni mislil, da ga bo z bolniške postelje tako hitro položilo na mrtvaški oder. Saj bolezni, radi katere je šel v bolnišnico ni bila za smrt. Kmalu se je bil toliko opomogel, da je vstal iz postelje in šel na bolniški vrt. Zavrtno pomladno vreme je bilo zanj ugodno. Prehladil se je, dobil pljučnico in ta je v par dneh končala njegovo življenje. Še prejšnji dan so bili sobratje pri njem in ga našli veselega in živahnega, polnega upanja na skorajšno okrevanje. Drugi dan se jim je iz bolnišnice telefoniralo, da umira. Zjutraj 8. maja se nam je brzojavno sporočilo. Že dobre pol ure pozneje smo dobili brzojavno vest, da je umrl. Pretresla nas je, tim bolj, ker smo vedeli, da je gojil samo eno vročo željo, da bi se mu v domovini iztekli dnevi in v zemlji domači da truplo leži. Ni se mu izpolnila, dasi so jo še njegove umirajoče ustnice šepetale.

Rajni je bil rojen v Velikih Laščah na Dolenjskem, l. 1879. Po ljudsko in srednješkolski predizobrazbi je l. 1892. stopil v frančiškanski red na Trstari pri Reki. Po redovnem novicijatu je nadaljeval gimnazijske študije na Kostanjevici pri Gorici pod vodstvom svojega velikega rojaka Rev. Stanislava Škrabca, ki ga je navdušil za lepoto slovenskega jezika. Tiste čase je precej pisal. Po končanih bogoslovnih študijah je bil nastavljen pri sloveči božjepotni cerkvi na Trstari, kjer je preživel najzgodnejšo redovno mladost. Mahen, a krepak se je z mladeniško silo in navdušenjem vrgel v pastirsko delo v cerkvi in zunanji nje. Tu se je dobro priučil hrvaščine. Nato je prišel za kateheta na deško šolo v Novo mesto, kjer je najdel deloval. Bil je na glasu kot jako dober katehet. Po dolgi letih so ga poslali v isti službi na uršulinško šolo v Mekinjah pri Kamniku, kjer je bil obenem duhovni oče. Za tem je bil nekaj časa pri Mariji Pomagaj na Brezjah, ter obenem kaplan in katehet v Mošnjah. Ko je v Novem mestu zopet zazijala vrzel, jo je on izpolnil. Toda mej tem se mu je srce že odtrgalo od nekdanje tako priljubljene dolejnske metropole. Zašel se je baviti z mislijo na Ameriko, dokler ga v aprilu leta 1920. res ni potegnilo čez morje. Dodeljen je bil Rev. Benjenu Snoj, O. F. M. slovenskemu župniku v New Yorku, odkoder naj bi pastiroval Slovence v Brooklynu. To službo je vršil ves čas, dokler mu ni bolezni onemogočila vedna pota sem in tja. Upali smo, da se bo v bolnišnici kmalo zopet popravil, na kar smo ga mislili poklicati na farmo, kjer bi se še bolj učvrstil in zopet stopil na plan. Te načrte nam je pa Bog prekrižal. Klanjamo se božji previdnosti, njemu pa želimo slajši mir v tuji zemlji, kakor si ga je sam mislil.

ŠIRITE "A. S. in EDINOST"

Iz Jugoslavije.

STOLETNICA ROJSTVA JAN. VOLČIČA, KATEREGA DELA NA POLJU NABOŽNE LITERATURE MED NAŠIM NARODOM SO VELIKA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Stoletnica.
Dne 27. m. m. je poteklo 100 let, ko se je rodil v Gabrovem pri Škofji Loki Janez Volčič, najplodovitejši spisovalec slovenskih molitvenikov in nabožne literature sploh.

Ze kot kapelan v Horjulu je začel sodelovati pri "Zg. Danici," kjer je priobčeval dopise, pesmice in nabožne razprave v letih 1852. do svoje smrti leta 1887. Prva njegova knjiga je izšla leta 1853., pod naslovom "Zganju slovo!" — Toraj predhodnica "Svete vojske." Leta 1874. je izdala Mohorjeva družba njegovo važno knjigo "Domači zdravnik." Po smrti župnika Janeza Škofica je Volčič nadaljeval in končal "Razlaganje kršč. katol. nauka," nadalje je obdelal v 10. snopičih življenje preblazene Device in Materje Marije in njenega prečistega ženina sv. Jožefa.

Janez Volčič je prišel l. 1875. za župnika v Šmarjeto, kjer je ostal do svoje smrti dne 14. grudna 1887. Zadnja njegova knjiga "Zgodovina Šmarjetske fare" je izšla po njegovi smrti. Knjigo je izdal s pokojnikovo sliko Krajec v Novem mestu.

Dve leti pred svojo smrtjo l. 1885. je Volčič svetoval, naj bi se ustanovila bratovščina Materje božje in sv. Jožefa za srečno zadnjo uro med duhovniki, češ: "Po naši smrti bo malo kdo drugi molil za nas, ako si sami tega ne preskrbimo, kakor nas žalostna skušnjava uči.

Novice od Velike Nedelje.

Ze precej časa je pri nas smrtna kosa mirovala. A dne 31. m. m., so ležali kar trije na mrtvaškem odru in sicer: Kajně Peter iz Drakšna, Skuhala Marija, kmetica iz Trgovišča in Rajh Liza iz Senežic. Ker je bilo pa to še premalo, so površ še v Vičanskem vrhu enega ubili. Neki Zupec se skoraj mlečežobi smrkolini, se je vračal zvečer od nekod, kjer je kopal. Ko je prišel do vinarčarije, kjer je stanoval Sambulec Blaž, je začel izzivati s tistim "aufbiksom" in "aufraufom," nakar je prišel iz hiše zgoraj imenovani Sambulec ter se je začel pripraviti s pijanim izzivačem. Konec vsega je bil, da je udaril Zune Sambuleca z motiko po glavi in mu prebil lobanjo. Sambulec je proti jurtu izdihnil ter zapušča ženo s tremi nepreskrbljenimi otroci. Mladi morilec si pa že hladi svojo prevročo kri v Mariboru, kjer čaka na poroto.

Okovi razbojnika Čaruge v muzeju.

Iz Osijeka poročajo, da se je tamkaj uvedlo akcijo, naj bi se okovi, s katerimi je bil vklenjen znani ropar in razbojnik Jovo Čaruga, prenesli v osijske muzej.

Grob iz keltskih časov na Koroškem.

V Št. Jurju na Vinogradih so pri razkopavanju starega zidu našli delavci na starinski grob iz keltskih časov in sicer na kraju, kjer so že pred dvajsetimi leti našli zanimive izkopnine, ki se nahajajo v celovškem muzeju. Mrtvec je bil pokopan v obzidani grobnici, ka-

tere starodavno zidovje je še sedaj, po 2000 letih tako trdno, da prej odjenja kamen kakor malta. Škoda, da so delavci o-kostnjak s krampi razbili. Občudovanja vredne so močne, debele kosti tedanjega rodu. Debelost lobanje znaša 10 milimetrov ter so lobanje naših sodobnikov v primeri z njo pravcate jajčje lupine.

Beograd.

Bivši šef francoske vojne aviatike, ravnatelj letalne družbe "Franco-Romaine" general Duval je došel v Beograd ter je takoj po svojem prihodu iz Bukarešte posetil zunanlega ministra dr. Ninciča v zadevi vzpostavitve zrakoplovne proge Beograd-Pariz.

Požari.

V torek 11. aprila ob 1. ponoči je začelo goret gospodarsko poslopje Ivana Sikovska, posestnika v Zadovinku pri Krškem. Pogorela sta mu kozolec in hlev za govejo živino. Poginila sta mu krava in tele, zgorela dva voza in vse poljsko orodje, vsa krma, vsa slama, mlatilnica na vitel, čistilnica in veliko lesa. Škoda znaša najmanj pol milijona kron, zavarovalnina je pa malenkostna. Ljudje domnevajo, da je zanel požar zlobna roka. — 16. aprila ob 7. zjutraj je pa izbruhnil radi iskre iz železniškega stroja velik požar v Dobovi pri Brežicah. Vnel se je hlev in za njim druga gospodarska poslopja, ki so last dobovske župnije in stoje sredi vasi.

Smrtna kosa.

V Kamniku je 13. m. m. nenadoma umrl g. Ivan Exler, lesni trgovec in posestnik. Pogreb je bil v sredo 15. m. m. popoldne. Naj v miru počiva!

Detomor.

V Bistriškem potoku pri Zg. Dupljah pri Kranju so našli truplo novorojenčka moškega spola. Zdravniki je ugotovili, da je bil otrok živ rojen in da so ga vrgli v vodo. Truplo kaže znake, da je bilo že najmanj en mesec v vodi.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejmniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsake odbitke.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in z-rah so bile včeraj sledeče:
Skupno s poštino:

500	Din	\$ 8.80
1.000	Din	\$ 17.25
2.500	Din	\$ 43.00
5.000	Din	\$ 85.50
10.000	Din	\$ 170.00
100	Lir	\$ 4.90
200	Lir	\$ 9.45
500	Lir	\$ 22.75
1.000	Lir	\$ 44.25

Pri pošiljativah nad 10.000 Din. ali nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakaže po cenah onega dne, ko mi sprejemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovlite na—SLC-
VENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & CEŠAREK
70-9th AVE., NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
 The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
 Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.
 Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
 — PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
 1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
 Telephone: Canal 0098.

Še nekaj se mora vzeti v poštev. Gotova mera sreče je odvisna pred vsem od posameznika. Ako posameznik ne skrbi, kar je v njegovih močeh, za lastno srečo, mu je nobena vladavina in nobena vlada ne more nuditi. "Vsak je svoje sreče kovač," velja tudi pri vladavini in vladi. Pomagaj si sam in — vladavina ali vlada ti bo pomagala.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

* AROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta\$2.50
ABSCRIPTION:	For United States per year\$4.00
	For United States per half year\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter October 11th 1919. at Post Office at Chicago, Ill. under the act of March 3rd 1879.

J. M. TRUNK:

Še vladavina in vlada.

Vladavina sama na sebi ne more prinesiti podložnim popolne sreče. Prej kaka vlada, ako je pošena. Pa tudi najboljša vlada najmanj ne more zadovoljiti vsen. Razmotrimo nekaj konkretnih slučajev.

Vzemimo najprej Zedinjene države. Vladavina je baje najpopolnejša. Vlade — stranke na vladi se kar spreminjajo. Nezadovoljnosti ne manjka, mnogi bi radi preuknili tudi vladavino samo. Milijoni mislijo, da je samo treba iti v Ameriko in sreča jim je gotova. Ko so tu, jih je mnogo zelo nezadovoljnih, in zabavljajo čez Ameriko, da se kar kadi.

Na Angleškem je prišla pred nedavnim na krmišo stranka, ki je najmanj pošeno zastopala delavske interese. Od MacDonalda se je mnogo pričakovalo, a je šlo?? Če bi bilo, bi ga nove volitve ne bile pomedle iz pozorišča.

V Rusiji ni šlo in ni moglo iti, dokler je bil na oblasti carizem.

Prišli so pod Kerenskim socialisti, ni šlo, prišli sovjeti komunisti, boljševeki . . . in noče iti in ne gre. Upi, da bo šlo, če se še to in ono izvriši, so prazni.

Na Francoskem je po imperialistih prišel Herriot. Misli, je, da se bo treba samo vvesti na stol in bo vse šlo. Ampak je slabo vspel, ter moral zapustiti vladni stolček. Francoska republika že dolgo ni bila v takih škripeh.

V Avstriji so socialisti se zdaj najmočnejša stranka. Nekaj časa so bili na vladi, a ko so imeli še absolutno večino, so se umaknili. Sa ptici. Vedeli so, da ne bo šlo in pristupili — nevspeh drugim. Prevezel je vlado Monsignor Seippel. Zdjaj bo šlo, tako so pisali njegovi ožji in sorodni politični prijatelji. V danih razmerah je mož mnogo storil, a uvidel je, da ne more dalje in je odstopil. Njegova stranka se "freta" naprej, pa kako?

Kaj vse se je pričakovalo od mladih slovanskih držav? Težav je tu brez broja, tako pri vladavini, kakor še bolj pri vladi. Pamenet politik to vpoštevata. A koliko pametnih ljudi je med politikarji? Vsak je modrijan. Ako ne gre po njegovem, razdira, mesto, da bi pomagal zidati.

Ko se je prikazala Jugoslavija na obzorju, so mnogi mislili, da je zdaj napočil — raj. Značilen slučaj sem doživel. Bilo je v začetku, ko smo bili drugače še vroči od navdušenja. Sicer smo bili takrat begunci, a up je nas držal pokoncu. Vse? V Ljubljano pride begunec iz Stajerskega. Vedel sem o njem, da je gorel za Jugoslavijo. Pa kaj doživim. Začel je grozno zabavljati. "Prekl . . . Jugoslavija . . . ferd . . . Jugoslavlani . . . ali smo to pričakovali, za to delali in trpeli?? . . ." Tako je šlo naprej, kakor v litanijah. Povprašam za vzrok. Kaj je bilo? Tudi Jugoslavija ne more biti brez davkov. Ker je denarna vrednost padla, so morali tudi dvigniti davke. Stajerskim viničarjem so davke podvojili, in bil je ogenj v stehi. Sicer so prej vino prodajali po 20 vinarjev liter, tedaj po 10 kron . . . a davke je Jugoslavija le podvojila. Ali ni po pravici prokl . . .?? Za očitne krivice ali opravičene tožbe tu ne gre. Pričakovalo se je raj, ker ga ni bilo, naj vse gre k vragu!

Tako bi naštel lahko še mnogo slučajev. Vsake vladavine in vlade naloga je, da pospešuje blagobit podložnih, skrbi za njih srečo. Kdor pričakuje od vladavine in vlade popolne sreče, je ali utopist, ali bedak.

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard.
 Iz angleščine prevedel Peter M. Černigoj.

"Nikogar od teh," je odgovorila Asti, "drugače mi je ukazano. Lezi in zaspaj, rejenka moja, ker imam mnogo opraviti v teh urah teme. Ko se zbudiš, boš videla vse."

"Ah," je rekla Tua, "kadar se zbudim, če se sploh kdaj zbudim. Ali me nameravaš v spanju umoriti, Asti? Ali ti je tako ukazano? Če je tako, ti ne bom zamerila, ker bo tako prenehala moja dolga ločitev od faraona in kraljevske matere Ahure, ki me je rodila, in ker bomo v prijazen poljanah miru skupaj čakali na Ramesa, mojega ženina in tvojega sina. Ker sem kraljica, me bodo pokopali v očetovi grobnici in to je vse, česar si želim od njih in od tega bednega sveta. Uspavaj me s pesmijo, dojilja, kakor si imela navado tedaj, ko sem se bila majhna, in če ti je prav, se ne obotavljaj dolgo za mehoj."

Legla je na posteljo, visoka in plemenita Asti pa jo je prišla za roko, ki je bila tako sušljava, se sklonila nad njo v temi in ji pričela peti ljubko uspavanko.

Tuine oči so se zaprle, začela je počasi in globoko dihati. Tedaj je čaravnica Asti

nehala peti, zbrala je vso svojo skrivno moč, molila molitev za molitvijo, dokler ni slednjič bila vsa njena duša čista, da si je upala izgovoriti slovesni zagovor, ki ga ji je Ahura bila prišepetala v uho. Spričo teh zamrznjenih svetlih besed so se slišali kriki divjih glasov skozi noč, trdni stolp se je potresel in kristalna krogla, v katero sta zrla Kaku in Meritra, se je med njima nenadoma razletela, Abi pa je, smrtno blede od groze, sam ni vedel pred čim, planil z ležišča.

Tedaj je tudi Asti zaspala ali omedlela in v sobi je bilo vse tiho, tiho kakor v grobu. Neter-Tua se je zbudila. Skozi stolpna okna je prihajala prva siva svetloba zgodnjega jutra. Njene oči so blodile v poluramku in so se ustavile najprej na temni postavi Aste, ki je spala v stolu, naslanjaje glavo na roke. Nato jih je svetloba pritegnila k vzočju postelje in tam je Tua opazila ognjeno v medlo, belo luč, ki je bila, kakor da je na zvezdah ali mesecu doma, v dvojno krono na glavi in opremljeno z vso kraljevsko opremo egipčansko — samo sebe.

Sedaj je Tua vedela, da sanja, in je dolgo časa mirno ležala; njej, ki je nesrečna umirala od lakote, ki je bila jettica v rokah svojih sovražnikov, ujete ptici, je bilo lepo, ukvarjati se v domišljiji s to sijajno podobo, kakršna je bila sama, preden je zla usoda,

pa se je podal v Ameriko, da si prisluzi vsaj vsakdanji kruh. Dobil je delo na progi in se ga držal. Ker je bil dober delavec, ga je kompanija postavila za delovodjo (bossa). Dolga leta je delal v tej kapaciteti in opravil svojo službo vestno in zanesljivo. Nikdar ni bil bolan, nikdar brezposeln. Kupil si je hišo, prijazen dom, blizu cerkve in šole. Z vsakvrstnimi ljudmi je občeval, mogoče več z mlačnimi in odpadnimi katoliki, kakor pa z dobrimi. Njegovo delo ga je pripeljalo v tako družbo. Pa ni se zmenil za vse smešenja in napadanja njegovega prepričanja. Ostal je trden in veri sam in tudi vzgajal svojih osmero otrok v praktične in dobre katolike. To je bil res pravi hrast po duhu, kakor po telesu. Pred par leti ga je prvič napadla bolezen, nekak mrtvoud. Zboljšalo se mu je, da je šel na delo zopet. V sredo, 29. aprila je hodil po hiši, naenkrat pa je omahnil in takoj padel v nezavest. Sreča za njega, da je tri tedne popred opravil svojo velkonočno dolžnost. Drugi dan ob 5. popoldne pa je izdihnil svojo dušo v Gospodu.

Tužno so zapeli zvonovi naznanjujoč smrt farana. Ljudje so se povpraševali, kedo je umrl. Vsakdo se je začudil, da bi tako hitro za enem padel že drugi pioner, drugi steber naše fare in naselbine. Komaj dva tedna popred smo, namerč, položili Antona Godec k večnemu počitku. Tako je! "Človek rojen iz žene le nekaj časa živi in je z mnogimi nadlogami obdan." V pondeljek je bil pokopan s slovesno sv. mašo, pri kateri sta asistirala domačemu župniku, kapelan, Father Weber in Father Bombach iz Barbertona. Sosedje, prijatelji in znanci pa so pustili svoje delo ali pa počitek, da so spremili umrlega na njegovi zadnji poti na Kalvarijo.

Pokojnemu naj Bog da večni mir, ostali žalujoči pa naj se tolažijo z mislijo, na svidenje nad zvezdami.

Poročevalec.

Lorain, Ohio.

— Lorain, Ohio. — Obiskal sem tudi tukajšno naselbino, ko sem se nahajal v Clevelandu. Bil sem z veseljem sprejet pri vseh naših cenjenih naročnikih in prijateljih zlasti pa pri družini Mr. Perušek, kjer so mi nudili kot zastopnika naših listov veliko pomoč pri agitaciji. Za

vse jim plačaj Bog in ljuba Mati Božja.

Zahvaljujem tudi družino Mrs. Verantovo in Svetetovo, za postrežbo in gostoljubnost kakor tudi za sprejem.

Lorain je jako prijazna naselbina. Seveda niso še zaceljene vse rane, ki jih je zadal temu mestu lansko leto hudi ciklon, vendar polagoma se tudi te rane celijo in bo kmalu zopet vse pozidano nazaj in popravljen.

Delavske razmere so bolj srednje. V livarni se dela po enim departmentih komaj po tri dni na teden.

Vsem skupaj še enkrat hvala!

Leo Mladič, pot. zastop.

Sv. Jurij v So. Chicago.

Nekateri tožarijo, da je So. Chicago le preveč oddaljena. Pa čemu bi šel tja? A drugi so pa zopet drugačnega mnjenja. In to se je ravno pokazalo v torek 5. maja. Kar nepričakovano se je pred župniščem ustavil velik avtomobil. Kedo neki prihaja? Posetil je naselbino v torek popoldne Mr. Anton Grdina, gl. predsednik K. S. K. J. v spremstvu z Mr. Josipom Zalar, tajnikom K. S. K. J. Pri tej priliki se je tudi izrazila misel, ki se bo tudi uresničila, da drugo nedeljo v septembru, to je 13. septembra 1925., ko se iz stare domovine povrneta Mr. Anton Grdina, gl. predsednik K. S. K. J. in Rev. J. J. Oman, duhovni vodja K. S. K. J. se bo pri nas v So. Chicago vrnil katoliški šod K. S. K. J. Nato bodi opozorjena naselbina in sploh slovenska javnost, da se tem preje in lažje uredijo vse priprave za tako pomemben dan za So. Chicago.

Se isti večer nas je obiskal naš slaviti slikar Mr. J. N. Gosar iz Pa. Na potu v Eveleth, Minn., kjer bo slikal slovensko cerkev sv. Družine, se je Mr. J. N. Gosar s svojo Mrs. soprogo ogledal tudi pri nas. Prvo kar je bilo, da sta si gosta ogledala cerkev in sta se pohvalno izrazila, kako snažno in čisto se čuva cerkev. Tako tedaj tudi v So. Chicago, četudi je odstranjena, nismo brez obiskov, nismo pozabljeni.

Poročevalec.

Ely, Minn.

Cenjeni urednik: — Prosim priobčite te vrstice v predele Vašega lista.

Z dne 14. marca v števil. 62 v listu Prosvete je bil priobčen dopis z podpisom Matija Pogorelc. Ni bil sicer moj namen odgovarjati v časopisu na njegov nečasten dopis, s katerim je pokazal kaliber svojih možganov, ker je pa s svojim dopisom prestopil mejo, in s svojim pisanjem javno onečastil čast in ime svojega prejšnjega prijatelja, ter društvenega sobrata iz samega hudobnega maščevanja, sem primoran prijeti za pero, da mu primerno odgovorim, ter razgalim njegovo maščevanje. Pri vsaki obravnavi so potrebne priče obeh strank, tako je tudi slično v tej

(Dalje na 3. strani.)

poslužujoč se glasu strežnice Meritre, prevarila mrtvega faraona v Memfidi. Če bi ji bilo šlo po sreči, bi ona bila taka, kakršna je tista-le podoba, podoba, ki je nosila njeno krono in slavnostno obleko in njene lastne dragulje. Tako se spreminja usoda celo v življenju kraljičen, ki se njihov prestol zdi sezidan na skalo, kraljičen, ki jim je oče bogov oče. Če nikoli doslej ji to v njenem mladem življenju ni bilo jasno, ker jo je do tega dne tudi v lakoti in strahu dvigal ponos: Toda v tej hladni uri, kakršna prihaja pred solčnim vzhodom, v uri, v kateri navadno ljudje umirajo, kakor pravijo, ji je bilo drugače. Njen konec je bil blizu — vedela je to in je spoznala, da ni slednjič med najmočnejšo vladarico na svetu in najponižnejšo kmetko deklico prav za prav nobene razlike, razen morda razlike v duši.

Tam je ležala, le še senca, in se je morala odločiti, da izbere ali žalostno smrt od žeje in lakote ali pa zakon, ki ji je bil ogaben. In kaj je pomagalo, da so jo imenovali Amenovo Jutranjo zvezdo, da je bila edini otrok faraona in njegove kraljevske žene in da ji bodo, kadar umrje, priredili slovesen pogreb ter nje ime vpisali v zapisnike kraljev, dočim bo Abi, prokleti upornik, sedel na prestolu! Tam na postelji je ležala, kar je ona, in tam ob končnici je stalo, kar

bi ona bila, če bi je bogovi ne bili zapustili.

Njeno ubogo srce je bilo polno bridkosti, kakor s kison nalita kupa, bridkost se ji je pretakala po žilah in ne kri. Bilo ji je težko, da umira tako mlada, ki so jo ljudje imenovali boginjo; da ji bodo vzeli krono, vzeli maščevanje, da bo umrla in odnesla s seboj svojo globoko, brezplodno ljubezen. Ali se bosta sešla z Ramesom onstran groba? bi bila rada vedela. Ali se bosta poročila in rodila otroke, ko bo kot faraon vladala na Spodnjem svetu? Ali bo Osiris rešil njeno umrljivo telo in jo oče Amen sprejel ali pa se bo pogreznila v večno temo, kjer ni drugega kot spanje?

O, vse bi dala za eno uro moči in svobode, za eno kratko uro, da na čelu svojih armad udere v uporno Memfido v vsej svoji moči, da pogazi nje obzidje, izroči nje palače plamenu in vrže nje prokletega princa žrelo krokodilov. Njene ugašajoče oči so se za bliskale ob tej misli, njena upala prsa so se napela in glej, oči mogočne kraljice njenih sanj so se tudi za bliskale kakor v odgovor in na njenih prsih se je nakit dvignil, kakor da ga je dvignil ponos ali bes.

Nato pa se je prikazen premaknila, lepi obraz — ali je mogla kdaj sama biti tako lepa? — veličastveni obraz se je malo sklonil in z rdečih ustnic je prišel nežen glas, njen lastni zvonik glas, ki je rekel:

Tvoj nedeljski tovariš.

Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

TEDENSKI KOLEDAR.

5. ned. po velik. — Moč molitve. Mat. 5.
 17. Nedelja — Križev. Paschal, spoz.
 18. Ponedeljek — Križev. Vencancij, muč.
 19. Torek — Križev. Peter Celestin, papež.
 20. Sreda — Bernardin Senen, spoz.
 21. Četrtek — Vnebohoh. G.
 22. Petek — Julija, dev. in muč. Rita.
 23. Sobota — Evfebij.

Svet bo prepričal greha, in sicer greha, ker niso verovali v me."
 Jan. 16. 8. 9.

Kar je oko za telo, to je sv. vera za dušo. Človek, ki ne vidi tava sem pa tja in nikamor ne more sam, ako ga kdo ne pelje. Vse, kar je na svetu je taj, kakor bi ne bilo. V strašni temi sedi celo svoje življenje.

Enako je človek slep na duši velik revež. Sredi velikanskih skrivnosti je, ki ga obdajajo in katerih si ne ve pojasniti. Velikanski krasni duhovni svet ga obdaja, vendar on ga ne vidi. Slep je za vse, kar je vsjega kot materija. Tudi ne ve kam ne kod. Tava od zmote do zmote, od greha do hudobiše, kakor slepec.

Zato pa je vera, živa vera največji dar duhovnega življenja.

Toda vera ni samo dar, vera je tudi dolžnost. Vsak človek mora verovati in ako ne veruje, greši, kakor pravi Gospod v današnjem svetem evangeliju.

Zakaj je ne vera greh?
 1. Zato ker je to preziranje Boga.

Kar vsaki oče in vsak gospodar zahteva in mora zahtevati od svojih podložnih je — da ga priznajo kot takega. Največje razžaljenje proti njemu je, ako ga podložni prezirajo. To je upor.

Enako zahteva tudi stvarnik od svojih stvari najprej, da ga priznavajo, kar je pa — da verujejo vanj. "Veruj v enega samega Boga," je prva in fundamentalna božja zapoved.

Kakor je torej nepriznanje očeta, ali vladarja upor proti njemu, tako je ne vera torej naravnostni upor človeka proti Bogu. Človek ga taji, ga prezira, se mu vpre.

Gospod Jezus Kristus nobeze zapovedi ni toliko povdarjal kot zapoved vere. Da, vero je postavil kot pravo in glavno zahtevo vsakega zveličanja: "Kdor pa ne veruje, bo pogubljen." Torej, če bi kdo živel angeljsko čisto življenje, če bi prenašal mučeniške žrtve za svojega Boga, če bi bilo vse življenje dobro — če pa vere nima — bo pogubljen.

2. Zato ker nam je vera potrebna kot sredstvo za zveličanje.

Brez telesnih oči smo slepi za telesu, brez vere smo slepi za duši.

Kaj naj človek vrši v življenju, česa naj se ogiblje, da se bo zveličal?

Velikansko vprašanje. Toda mora na to človek sam odgovoriti? Ne!

Človek brez vere ne vidi v Bogu svoj cilj. V Boga ne veruje, torej mu tudi noče služiti. Šel je k očetu, pa so ga zmotili, da noče iti domov, temveč gre v nasprotno stran.

Brez vere človek ne vidi poti, t. j. načina življenja. Božja volja je naš največji zakon v življenju. Mi smo na svetu, da bi izpolnjevali, kar Bog od nas hoče, t. j. božja volja in bi ne vršili tega, česar on hoče, kar nam prepoveduje. Brezveren človek pa ne veruje v Boga, torej tudi ne v njegove zapovedi.

Povejte, dragi, kaj je brezvercu svetega? Nič. Samo, da ga policaj ne zasata, pa jdobro. Samo, da ga ljudje imajo za dobrega. Toda kolika mo-

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje s 2. strani.)

več ali manj poškodovanih v rudnikih, ker sem zvedel, da rudarji drugih narodov dobijo odškodnino od rudarske družbe, pri katerih so se ponesrečili sem tudi jaz nagovarjal naše rudarje naj si iščejejo odškodnino, koliko rudarjev je umrlo za poškodbami, ali jih ubilo v rudnikih, zapustivši soprogo in otroke a osirotela družina ni prejela nobene odškodnine za svojim očetom? Moje nagovarjanje ni imelo v začetku zaželjenega vspeha, ker slovenski rudar si ni upal zahtevati kake odškodnine od družbe smatrajoč, da bi zgubil potem delo za vselej, vendar nisem izgubil poguma, obiskoval sem poškodovane rojake z trdno zavestjo, da se jim ojnajači pogum in da tudi oni zahtevajo kaj jim gre, in pri tem delu mi je vrlo pomagall Matija Pogorelec.

Prvo odškodnino z mojem posredovanjem je prejela neka vdova, katere soproj je bil ubit v rudniku, prejemši takrat precej lepo svoto, se je podala v njen rojstni kraj v Slovenijo. Potem dogodku so se začeli tudi drugi rojaki in vdove oglašati, katerim sem po moji najboljši moči pomagal, da so prejeli kolikor več se je dalo dobiti. Seveda sem v takih slučajih tudi jaz za svoj trud prejel svoj zaslužek, nisem pa nobenemu pri tem delal kake krivice, kar sem prejel sem prejel vse po dogovoru z osebo, za katero sem posredoval pri družbi.

Ravno, ko to pišem me je obiskal eden moj prijatelj, katerega že nisem videl več let in se zopet vrnil na Ely in je videl kaj pišem in mi reče: "Le počakaj, ko hitro jaz preneham delo pri družbi bom jaz njemu odgovoril, ker vsi vemo, da si ti to začel in jaz ne bi bil nikoli dobil kaj sem in tudi noben drugi."

V teh navedenih podatkih, pri katerih sem imel opraviti pred petnajstimi leti, me hoče Pogorelec spraviti v slabo luč z svojim maščevanjem, ampak v svojem dopisu ni navedel niti enega dokaza, za katerega bi temeljila resnica, ker si drugače ne more izmisliti maščevanje nad menoj si ga je izmislil potom laži. Zakaj pa ne pride na solnce z svojim maslom? Kaj vedno laja za plotom?

Vzrok za ta napad hočem čitateljem tudi navesti, in potem bodo šele čitatelji na jasnem in naj sodijo zakaj se moj večletni prijatelj maščuje nad menoj.

Pred par leti je prišel Matija Pogorelec v mojo trgovino v nekakem razburkanem stanju ter z vsiljivimi besedami (še nikoli tega popred) in je rekel da sedaj pa moramo nekaj začeti, namreč, bi moral prispevati nekoliko za Rt. F. Buha spomenik, za katerega se mora kar najhitreje nabirati eno gotovo svoto. Mislil sem si sam pri sebi, to je dobra ideja, in bi bilo zelo lepo od nas, da se kaj takega zgodi, vendar preden sem dal ali dovolil podpis svojega imena, sem ga vprašal, če ima že kakšen načrt pri sebi, za nameravani spomenik? Pogorelec hitro privleče eno sliko, katero si ogledam in vidim, da je bil obris še precej visok. Spodaj na desni strani je bila slika kajpak tudi Pogoreleca, vprašam ga, kaj pa predstavlja jo te slike na levi strani obrisa? Odgovoril mi je: ta je moja

seestra in ta je moja tetka, pa še ena tetka; a slike, komu bi še spomenik postavil ni bilo na obrisu. Povem mu, da jaz ne podpišem in tudi naš slovenski narod ne bi dovolil, da bi bile vse te slike zraven Buhevega spomenika. Rekel je, da te slike on lahko odstrani. Jaz sem rekel dobro! Kje pa misliš, da bi se postavil spomenik? Odgovoril mi je, na vrtni pri javni šoli. Takrat kot razburjenemu, sem rekel, veš Matija, tam ga že ne bomo postavili. Spomenik za cerkvenega veljaka, kakor je bil naš nepozabni Rt. F. Buh spada na cerkveno zemljišče. Ta moj nasvet je potrдіla tudi moja zraven stoječa soproga, in to je pa g. Pogoreleca tako osupnilo, da je postal njegov obraz zelen, sličien travi. Uvidel je, da se mu enkrat nisem dal na limanice speljati, zato raj je začel z vso svoto jezo bombardirati svojo znanost v obliki stare klepetulje, žugač, ki se mi ne zdi, potem se je pa z klavirnim obrazom poslovil, kakor maček, kadar mu je bila ukradena slanica. Ni farana na Ely, da bi se strinjail z njegovim načrtom glede spomenika, ako prav on smatra sam pri sebi drugače.

Da se mu nisem dal, njemu niti svojemu sodrugu na limanice, je pač udaril po časopisih in še mi ne more nič. Odkod-ta preprič izhaja, sporočim kasneje.

Sedaj pa pride Gospod Pogorelec s svojim lažnjivim dopisom na dan, da, kar se je zgodilo pred petnajstimi leti. Če bi bil resnica, kot on piše in če je pošten, ko se hvali, bi bil on že prej pisal.

V omenjeni številki piše, da on ni bil 22. februarja na veselici, ko so imeli neko čudno prireditve, da je pred vrati stal zvezdonosec in da je čul petsto % gospodo. Sedaj si ljudstvo samo lahko sodi, da kakšnega kalibra možgane ima Plehar. Piše: "čudno prireditve." Naš slovenski narod tukaj na Ely se ravno tako rad veseli, ko po drugih naselbinah in ta dan so Slovenke priredile eni družinci "Surprise Party," na katero sem bil tudi jaz povabljen. Večinoma so bili sorodniki in nekaj drugih povabljenih, ker taki kot je plehar ni so bili povabljeni in ni bilo potrebnost zvezdonosca. Toraj plehar laže, da je pred vratmi stal zvezdonosec z količkrom v roki, ampak ti veš, zakaj ti ni dala tvoja vest k lepi veselici. Gospod plehar piše: da so bili na tej veselici sami petsto procentni gospodje in gospe. Da laže, ga lahko vsak spozna iz njegovoga dopisa. Na tej veselici smo bili vsi delavci bodisi v rudnikah, ali pa v trgovinah. Plehar menda šteje vse trgovce za gospodo, da si delajo od zore do pozne noči, a sam sebe prišteva v proletarski razred. Ob enim pa predbaciva rudarjem, da so umazani dokler se ne umijejo, naj se spominja sam kolikokrat se je umival pri meni, ko je bilo treba večkrat vodo premeniti, preden je šel k mizi. Da sem bil tu predsednik omizja na tej veselici so krivi prijatelji, kateri me spoštujejo, in pri taki veselici kod "Surprise Party" se mora včasih na mizo skočiti, kaj bi se zgodilo, če bi pa plehar skočil na polno mizo? Dokler sem trobil v njegov rog sem bil allright in tudi me je dobro razumel, da kaj sem govoril, sedaj pa, ker me ni mogel dobi-

ti na njegovo limanico, me že ne razume, in takoj kuje maščevanje do mene, kako bi človeka, ki je bil z njim v prijateljstvu, očrnil. Na tej veselici se ni nobenega napadalo in ni bila nobena postranska stvar, kakor piše, ampak govorilo se je v svrhu prireditve veselice in je bila prava domača in družinska zabava.

Gospod Pogorelec piše, da mu je njegov poročevalec sporočil, da sem ga nameraval preteptati, to je tisti, ki bi se rad napil čorbe pa mu ni dano. Pogorelec je bil že večkrat javno oklofutan po okolih železnega okrožja, zato je se boji, in kaj takega ne bom storil, toliko sem pa že olikan. Kaj bi se bal če ni krivi, če je pa kriv ljudstvo vidi, da laže, in potem je pa vreden, da dobi klofote. Da laže je videti v njegovem dopisu, naj vprašam tiste, katerim sem bil za varuha. Tukaj je pokazal svojo neotesanost ker je mislil, da bo osleparil ljudstvo, ne da bi dokazal, kako krivdo meni. Vsak, kateri hoče tožbo vložiti mora s pričami dokazati, in to Pogorelec tukaj ni storil, ker on ve, da moje ime in moje delo je čisto. Delal sem noč in dan in obiskoval vdove in sirote pohabljenec ali poškodovanih, da so dospeli do podpore in do odškodnine pri družbi, katera je bila kriva, ker kaj tacega ni bilo znano našim rojakom. V sled tega so se vsak dan pri meni oglašali za pomoč. Na stotine slučajev sem iztirjal ne samo začasno ampak, za šest let nazaj, ko je bil zakon v veljavi, in vsak je imel pravico uprašati ali tožiti za več ali manj in se je iztožilo eno primerno svoto in stroški so bili obračunani po dogovoru, tako, da je bil tožitelj vedno na dobičku, če smo tožbo vložili. Seveda tega danes ni, zakon pravi: toliko dobiš na teden in toliko tednov, ko ti čas poteče hodi od hiše do hiše. Tako nam delavcem naš g. Pogorelec privošči. On pravi, da sedaj je ta prava postava, ker si siromaški ne morejo pomagati, a prejšnja postava ni bila za njega, tako si saj on misli. Toraj kje je bil ta gosp. in njegov sporočevalec takrat, ko so sklicali shode zaradi novega zakona proti delavcem, zakaj se nista takrat oglašila in pomagala delavcem? The whole matter is in a nut-shell, ta dva se kar norčujeta bodisi iz rudarskih ali trgovskih delavcev.

Ker je bil dopis od Gosp. Pogoreleca lažnjiv in napadljiv na že 30 letnega prijatelja in sicer na mojo osebo, sem bil primoran od drugih prijateljev odgovoriti, da to ni za moža ali osebo, kateri več razumi kot dopisovalec, vendar sem upošteval voljo mojih prijateljev, ker oni so pod kontrolno družbe, ampak tu in tam se bo eden ali drugi oglašil, ko pride v javnost. Ravno danes je eden rekel, "jaz vem dosti od njega." Zaraditega vprašam gosp. Pogoreleca, ko sva bila prijatelja toliko let, če nisem jaz za njegova storil več, kakor za katerega rojaka ali prijatelja. Leta 1907 sem bil njegov varuh v Tivolah pri Ljubljani, ko se je repenčil, kakor tisti, kateri je poln čorbe in se ni vedel obnašati kot poštenjak, kakor se je on izrazil. Zraven njega bi bil še jaz prišel v zadrego, ko bi ga ne sprivil na varno. Naj mi Matija odgovori če ni resnica?

Pri vsakem prihodu v Ely, se je oglašil pri meni kot prijatelj in gost, navadno vselej takrat, ko je bila moja miza pripravljena in naj si premisli koliko krat je to bilo! In on ve, da sem ga marsikaterokrat pogostil z vsemi stvarmi kot svojemu prijatelju.

Pred zaključkom moram povedati še to, da gosp. Pogorelec in vsi njegovi sodrugi me ne bodo dobili na limanice magari se danes na glavo postavijo. Jaz ostanem ravno istih odkritosrdnih idej, s katerimi sem prišel v Ameriko, in si hočem ta ugled med našim narodom tudi ohraniti. V resnici imamo nekoliko tukaj na Ely takih,

kateri bi radi raztrgali slovenski narod, in ti so takšni da so tam odkoder so prišli naredili preprič našim slovenskim narodom, ravno to želijo tudi tukaj izvesti, ko bi se jim posrečilo dobiti gotovo število ljudi na njih limanice. Taki ljudje so zoper vse, zoper državo, zoper postave, in zlasti zoper cerkve in duhovščino ter celo zoper svoje lastne družine, vse jim je na poti. Takim ljudem nikoli ne ustrežeš vse jim je narobe.

Na raznovrstne prepire ali združbe moram pripoznati, se pa najbolj razume naš plehar, kakšen preprič je povzročil, seveda mu je prišel njegov poročevalec na pomoč, dne 21. julija 1923., to naj popolnoma pustim njemu premissljevatii on naj bolj sam ve.

Kakor sem že prej omenil, se on smatra med proletarski razred, kadar pa ubogemu delavcu prodal nekaj plehov se že čez par dni prevažna po celi Ameriki. Denar, katerega je prejel za pleh potroši med kapitalisti in jih podpira, ko ob isti sapi udriha po osebah, katere store večkrat dobro del za blagor svojega bližnjega.

Ob zaključkom povem našemu slovenskemu narodu, da si dobro smatra obe stranke potem naj sodijo če je Pogorelec kaj dokazal krivice do mene.

Upam, da mi ne bo treba priti več v javnost, ampak če je pa potrebno zagovarjati naše rojake sem vedno pripravljen, kakor sem bil v zadnjih trideset letih, sedaj in v bodočnosti.

Svarim pa vse Slovence, kateri so še v tesnem prijateljstvu z pleharjem, in njegovim poročevalcem, da se dobro varujejo, kajti zna se zgoditi, da bo naredil z vami, kakor je zmenoj.

Joseph Mantel.

Katoličan brez katoliškega lista je nič!

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST

Nemecek
 1439 W. 18th St.
 IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!
 SVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 30-LETNO IZKUŠNJO!

Ko se nahajate v Detroitu, Mich. in ste lačni se oglasite pri

FRANKU KLEMENCU, kateri dobro kuha in dosti jesti daje.

Za obilen obisk se priporoča **CLEMENS LUNCH**
 4848 Buchanan Ave.
 DETROIT, MICH.

NAZNANILO!

Rojakom po državi Minnesota ter državi Michigan naznanjam, da jih obiščem ta in drugi mesec zaradi oblek, katere merim in potem po naročilu dostavljam odjemalcem, po najnižji ceni, kakor se prodajajo na debelo. Blago in delo jamčemo, vse je najboljšega izdelka, vsake vrste, velikosti. Naročila dopošiljam po pošti na dom točno, hitro in zanesljivo, ker trdka ki izdeluje obleke je največja trdka z oblekami za može in fante v Ameriki. Rojaki poskusite ter bodite prepričani, da boste zadovoljni. Moje dosedanje poslovanje v tem oziru z našimi ljudmi mi daje popolnno zaščedenje, kakor tudi mojim odjemalcem največje zadovoljstvo z oblekami, ki so jih kupili od mene.

Za naklonjenost se priporočam

MATH POVŠE,
 6202 St. Clair Ave.,
 Cleveland, Ohio.

V NAJEM se dajo 4. sobe posameznikom s hrano vred, ali brez hrane, kakor hočejo. Lepe sobe in udobnosti. Za naslov se zve pri upravnistvo tega lista. (P. 8. T. 12. S. 13.)

Progres Linoleum & Carpet Store

F. NOVICKI

VELIKA ZALOGA

SVILENIH PREPROG

9X12 VEJE \$45.00

— sedaj \$27.00

Linoleum z gumi podlago

kvadratni jard prejje \$1.45

sedaj samo . . . \$1.07.

V Vašem interesu je, da si

pred nakupom ogledate to

zalogo.

Phone: CANAL 1505

1738 West 18th Street,
 CHICAGO, ILL.

GLADIATORJI

Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. —
Angleški spisal G. J. Whyte Melville. Prevedel Paulus.

Toda tam-le med oresjem in praprotjo leži dolga vrsta belo oblečenih junakov, nepotrpežljivo čakajo znamenja za napad. In onstran, tam kjer se dviga proti nebu nasip, temen in raven, tam stopa gorindol visokozrastel vojščak na straži, čujajoče rimske orle* z varno, mirno, vztrajno čuječnostjo iste discipline, ki je naredila rimske legionarje za gospodarje sveta.

Iznova zapoje trobenta — razven trdega in enakomernega stopanje čete, korakajoče k izmeni, edini glas, ki ga je slišati v vrstah šatorov, postavljenih v redu in natančnosti za nasipom. V kratkem bo straža izmenjena in takrat, ako sploh kedaj, bo dan ugoden trenutek za napad in bo vspeh mogoč in verjeten. — Mladina ne zna čakati je nepotrpežljiva — skoraj slišno kipe srce mlademu bojevniku, z boleštnim konjenjem poskuša rezilo svojega meča in ostrino svojega kratkoročajnega kopja.

Končno pohiti dolgo pričakovano geslo od vrste do vrste.

In kakor peneci se rob morskega vala se dvigne bela črta in se razvije v blede mesečini in mož za možom plane po koncu — bojni glasovi zaorijo, topot stoterih nog zahrumi, val plane in butne ob trdi in varni odpor taborovega nasipa.

Toda rimska disciplina se ne da tako zlahkoma ukaniti.

Trobente zakličje v boj in preden je še zamrl njihov glas med daljnimi griči, že stojijo legionarji pod orožjem in že blisketa na nasipu štiti in čelada, kopje, meč in sulica. Rimski orel se je zbudil in čuje, ni si sicer imel časa uglediti svojega perja, pa kljun in kremplji so ostri in pripravljeni za brambo. Vitki centurion postavlja svoje moštvo v ravne in pravilne vrste, kakor da bi z njimi hotel korakati mimo cesarjevenga prestola, a ne pa odbiti napad divjega barbarskega sovražnika. Tribuni v zlatih čeladah hitijo na svoje prostore ob štirih oglih tabora, pretor pa daje svoja povelja mirno in nemočno iz središča.

Nad krikom in vikom napadajočih Britancev doni jasni glas bojne rimske trobente, naročajoč povelja kratko in razumljivo, kakor živi glas, in slišno bojevnikom daleč nakrog, vlivajoč pogum in zaupanje in red v zmedo.

Belooblečeni junaki Britanije za vihtijo svoje dolge meče in planejo k napadu.

Ze so napolnili jarek in zlezli na nasip, pa zopet in zopet se morajo umakniti trdnim vrstam in železni disciplini branilcev in strašno deluje v stisnjenih vrstah napadalec kratak meč rimskega vojščaka, kritega z varnim ščitom.

Pa sveži napadalci vrejo preko nasipa in preplavljajo tabor. Pijan od zmage divja mladi bojevnik okrog in kupoma pada sovražnik pred njim. — Leta mirnega življenja so mu vredni ti trenutki.

Priporil se je do pretorija, dosegel je orle. Divje plane nad nje, ki jih kot znamenje svojega junaštva ponese zmagoslavno s seboj.

Pa krut centurion ga pobije na tla.

Ranjena, nezavestnega, krvavečega ga odnese tovariš, krčevito drži njegova roka drog rimskega orla. — Položijo ga na bojni voz, divje bičajo dirjajoče konje, ropot kolebobni v njegovih ušesih, ko skokoma šinejo tu preko poljan in —

Seli Jrozerpine so izpolnili svojo blago dolžnost in odhitijo na snežnobelih perutih nazaj v podzemlje k boginji mladostnih spominov — in mladi, veselja kipeči, zmage pijani britanski bojevnik se prebudi — kot rimski suženj.

II. Tribun Julij Placid.

In zares je ropot voza in topot konj* Zlat ali srebrn orel na drogu je bil bojno znamenje rimskih legij.

zbudil spečega sužnja iz njegovih ljubkih sanj.

Pa kako čisto drugačen prizor so zazrle njegove trudne oči, kako različen od prelepih slik, ki mu jih je njegova domišljija dala gledati v senčnatem kraljestvu sanj.

Prelep portik,* podprt z vitkim stebričem iz gladkega, belega marmorja, ga je brnil pred žarki jutranjega rumenega solnca, ki je ob tisti uri že pripeljal z vso silo vročega italijanskega neba. Sveži vencizelenja in cvetice so se ovijali krog snežnobelih stebrov in nežno izklesanih korintskih kapietelov, ogromne kamenite vaze so stale v dolgi vrsti v enakomernih razdaljah in nosile oranžine, mirtine in druge temno listnate cvetlične grme in vabile v notranje prostore k hladnemu počitku. Med zelenjem so se belili kipij naravni velikosti, tu marmornata Venera v sramežljivi zavesti svoje brezprimerne lepote, tam mladostni Apolon, radujoč se neprekosljive popolnosti svoje bažnostvene umerjenosti in gracioznosti. Nad sužnjem ležiščem, udobnim divanom iz čudno izrezljanega lesa himetskih gozdov, je stalo dragoceno umetniško delo, morebiti dražje, kot 12 njemu enakih sužnjev, marmornata sova, tako čudovito izklesana, da se je zdelo, kot bi se jutranji vetrič igral z njenim mehkim perjem. Tla portikovana so bila iz blestečega, bogato vložnega marmorja, čista in brez najmanjšega madeža. Saj so jih morali sužnji vsakokrat na novo umiti in osnažiti, kadarkoli so se jih dotaknile prašne noge ali pa kolesa in konjska kopita.

Bogatija, razkošnost, razsipnost je vladala vseskozi celo tukaj zunaj v predeži bogate Rimljanke. Kajti Valerija, gospodarica te sijajne palače, je bila ženska plemenitega rodu in neizmerna bogata in je živela po najskrajšani modi. Ni je bilo ničernost in ne norosti njenega spola in stanu, ki bi se njej ne bila vdala, in kakor dandanes je tudi takrat ženstvo visokega rodu le prepogosto zabredlo v skrajnosti in frivolnosti in se naslajalo na pohlepne zabave, ki ne soglašajo z zdravim razumom in s samopremagovanjem.

Svečan mir in skrivnostna tihota vladata v hišah bogatašev še v poznih predpoldanskih urah, ko že drugi smrtni ljudje davno hitijo za svojimi posli ali pa za zabavo.

Tistokrat je bil Valerijin rojstni dan in sužnji so že navsezgodaj razobesili zelenje in cvetlice po stebriču. Ko pa je bilo dokončano to ljubko delo, je iznova legla tihota na palačo in družini in suženj, ki smo prisluškovali njegovim sanjam in ki je prišel z darilom od svojega gospodarja in ni našel nikogar v portiku, je sedel tu v hladno senco in od vročine zaspal — in spal bi bil do poldneva, da ga ni zbudil ropot voza, ki se je tako čudno pomešal z njegovimi sanjami.

Ni bil to voz plebejca, ki je pridrdral s tako divjo naglico v stebričje portika in se ustavil kakor vkopan, da so se plemenite živali v zmedenih nepokorščini divje vzpenjale na zadnjih nogah in bile krog sebe.

Dvokolesni voz je bil izdelan iz svetlo likalnega lesa divjega figovega drevesa in bogato obložen s slonovo kostjo in zlatom. Na prečkih so bile izrezljane cvetlice in listi vinske trte, ojnice in osi pa so se končavale v volčje glave.

Le dva človeka, voznik in njegov gospodar, sta sedela v vozičku, ki je bil izredno lahek in pripraven, da razvija vso poljubno naglico. Štirje plemeniti konji so bili vanj vpreženi. — Mlečnobeli so bili, s črnimi gobci ter krepkega vratu in krepkih prsi. Majhna, živahna ušesa, široke rdeče nosnice, drobna glava — vse to je pričalo o čisti krvi plemenske živali, kratki, zaokroženi hrbet, močne mišice in tenke noge pa so obljubovale izredno moč, vztrajnost in hitrost jutrovskega dirkačev.

* Zračna, na vse strani odprta lopa pred vhodom v notranje prostore.

Nemški "rdečkarji" grozijo s stavko.

Berlin. — Nemški komunisti, kateri so pomagali indirektno, da je prišel Hindenburg na predsedniški stolček so se odločili, da bodo proglasili 24-urno stavko na dan Hindenburgovega ustoličenja.

Stavka v Parizu.

Pariz. — V nekaterih delih Pariza stavkajo uslužbenci po ulične železnice in šoferji busov v protest, ker so bili nekateri delavci odpušteni iz službe radi udeležbe pri majskih demonstracijah. Vojaštvo in policija je pripravljena, ker se je bati izgredov.

Phone: Canal 4340.
VINKO ARBANAS
Edini slovenski cvetličar v Chicagi.

1320 W. 18th Street,
CHICAGO, ILL.

Vence za pogreb, šopke za neveste in vsa v te "troko spadajoča dela izvršujem točno. Po naročilu dostavljam na dom.

Cene zmernene.

J. KOSMACH
1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rejakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ
NINE, KLJUČAVNIC IN
STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenjski papir.

Phone: Canal 0490.

KRITJE STREHE.
3 — popravila na strehi garancirano delo za \$4.00. Prevzamemo delo na vsakem delu mesta. Obstoimo že 34 let: kot največje to zadovno podjetje v Chicagi. Uniski delavci.
J. J. DUNNE ROOFING CO
3411 Ogden Ave.
Phone Lawndale 0114

Dunaj — Dr. Johan Palisa, sloveči astronom in ravnatelj opazovalnice na dunajski univerzi je tukaj v visoki starosti preminul.

Dixon, Ill. — Ječe Lee okraja so prenapolnjene z jetniki, ki so kršitelji prohibicijske postave. Ker ni dovolj postelj morajo spat na kamnitih tleh.

Ottawa, Ill. — Pri koliziji poulične železnice in avtoja je bila 13-letna deklica Inez Zellers vozeča se v avto usmrtena, nje stari oče je dobil težke poškodbe in motorman kar je bil močno obrezan ko se je pri trčenju razbilo okno karere.

Ancona, Italija. — Policija je zasegla v stanovanju komunista Emilio Romagnolija važne dokumente o komunistični zakoti. Romagnoli je bil aretiran.

JAZ MARY ŠTALCER
CLEVELAND, O.

sem rabila Wahćičovo Alpentinkuro za lase, ker so mi strašno odpadali tako, da bi bila vse rabila Wahćičeve Alpentinkure. Od katere so mi lasje takoj prenehali odpadati in dalje rastejo tako, da imam sedaj en jard in tri palce dolge lase za kar se g. Wahćiču lepo zahvalim.

Imam pa še več drugih zdravil, katere bi morala imeti vsaka družina pri rokah v slučaju potrebe, kako so moške, ženske in otročje. Za rane, opekline, kraste, grinte, bule, turove, srbečo kožo, prahute na glavi, zoper sine lase, revmatizem, kostibol in tiganje, kurja očesa, bradavice itd. Pišite takoj po cenik, ga pošljem zastoj.

JAKOB WAHČIČ
1436 E. 95th St.
CLEVELAND, OHIO.

Za dobro pohištvo

SE obrnite vedno na staro poznano veletrgovino.
Ako hočete Vaše domove opremiti s trepežnim in dobrim ter lepim pohištvom, tedaj pojdite tja, kjer se tako pohištvo prodaja.
Ako hočete imeti v Vaši kuhinji dobro peč, dobro kuhinjsko posodo tedaj pojdite isto kupiti h

W. SZYMANSKI
VELETRGOVINA Z RAZLIČNIM POHIŠTVOM.
1907 BLUE ISLAND AVENUE. CHICAGO, ILL.

SEVEDA FOREST CITČANI

Vedo, da se kupi najboljšo vsakovrstno železnino, ki se jo potrebuje bodisi pri grajenju domov, garaž ali kar negakoli poslopja, kakor tudi najboljše raznotero pohištvo po najnižjih cenah pri znanem trgovcu

BENJ. EICHHOLZER
Trgovec z vsakovrstno železnino
527 — Main Street. Forest City, Pa. (T.)

ZA DRUŠTVA

A. S. & EDINOST
1849 WEST 22nd STREET
CHICAGO, ILL.

cerkvena, podporna ter razne slavnosti.
Svetinje, gumbi, trakovi z napisi, regalije znake itd.
Pečati, štampilje in druge potrebščine naročite pri

LOUIS STRITAR
se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevazam pohištva ob času selitev in vse kar spada v to stroko.
Pokličite me po telefonu!
2018 W. 21st Place
CHICAGO, ILL.
Phone: Rosevelt 8221.

CLEVELANDCANJE!
kadar potrebujete pogrebniha se spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod
GRDINA IN SINovi
1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO
Primite za bližnji telefon in pokličite:
Randolph 1881 ali 4550.

PISANO POLJE.

Piše J. M. Trunk:

Gospodje pri Glasu Svobode pravijo, da katoliška cerkev postavlja nauke Kristove in biblije na glavo. Sicer pišejo, da "svojega" Krista in "svoje" biblije. Pa je le en Krist in ena biblija. Ker se gospodje sklicujejo na Krista in biblijo, sledi, da oni nauke Krista in biblije prav razlagajo, so toraj pravi cerkveni očetje. Mnogi cerkveni očetje so tudi svetniki. Toraj, gospodje, še "sajn" vas čaka. Uprašanje je samo, kje in kdaj, saj posmrtno življenje desledno tajite. Tudi na oltarje bote težko prišli, ko Vam cerkve tako strašno mrzijo. Morda pa "bog" vendar pogleda na Vas, samo zagmeti nikar. . .

Prosveta meni, da mora porodna kontrola biti že radi tega, da na mesto mnogih slabotnežev dobimo več "duševnih velikanov, ki bodo delali v prid človeštva. . ." Ali bo "prvi" velikan, ali "drugi"? Pa menim da ne boste izvajali kontrole že pred prvimi iz samega strahu, da bi ta ne padel v vo-do, ne bil slabotnež?? Pa imam proti Vaši teoriji še nekaj pomislekov. Ali ste ponosni Amerikanci? Vaša dolžnost bila, da ste. Vsak Amerikanez se ponaša z Benjaminom Franklinom. Bil je ta mož res velikan, da jih bo malo, in naj bo kontrola še tako izborno izpeljana. In ta mož — velikan je bil — deseti izmed trinajstih otrok njegovih starišev. In Franklinovi stariši niso bili bogatini, živeli v izobilju. V Bostonu so pokopani in Benjamin — velikan, deseteri, jim je napravil nagrobni napis, ki se glasi:

Without an estate, or any gainful employment
By constant labour and industry
They maintained a large family
Confortably,
And brought up thirteen children
And seven grandchildren
Reputably.
From this instance, readers,
Be courageous in thy calling
And distrust not Providence.

Ampak Vam glede "velikanov" ponujam še nekaj v premislek. Zgodovina dokazuje, da so bili nekateri izmed največjih velikanov rojeni v družinah, kjer je malčkov kar mgogolelo. George Washington je imel deset, Napoleon devet, Shakespeare osem, Sir Walter ednajst, Fenimore Cooper dvanajest, Tennyson dvanajest, Carlyle deset, Phillips Brooks devet, kardinal O'Connell ednajst in Sv. Katerina Sijenska, velikanka, kakršnih zgodovina med ženskim spolom le malo pozna, dvainvajset bratov in sestrice.

Odsihmal jih bo malo, pa bodo vsi . . . no . . . kakršni so njih veliki "očetje" in čednostne matere!

Glas Svobode trdi, da se kontrola izvaja v farožih in samostanih. Čemu, meni, bi je ne smel izvajati tudi delavec in delavka. Gospodje, s to robo pa ne boste daleč prišli. Ali ste tako sigurni? Pa recimo, da ste. Ničesar nočem tajiti, ako ste. Gospodine, pomiluj, pomiluj. . . vsi smo grešniki, in greh se skobaca tudi čez marsikatero zidovo. Gospodine, pomiluj. . . A bogami je slaba, strašno slaba, še kdo hoče opravičiti lastne grehe z grehi drugih. Ko smo pisali nekoč latinske naloge, je profesor zasačil mojega soseda, ko je imel pod klopo odprto knjigo. Kaj je junak naredil? "Trunk jo ima tudi. . ." se je hotel opravičevati. Pa sva jih oba, gospodje, prav oba dobila po hrbtu. . . Capito?

— o —

Katoliški Slovenci moramo dobiti svoj katoliški dnevnik!